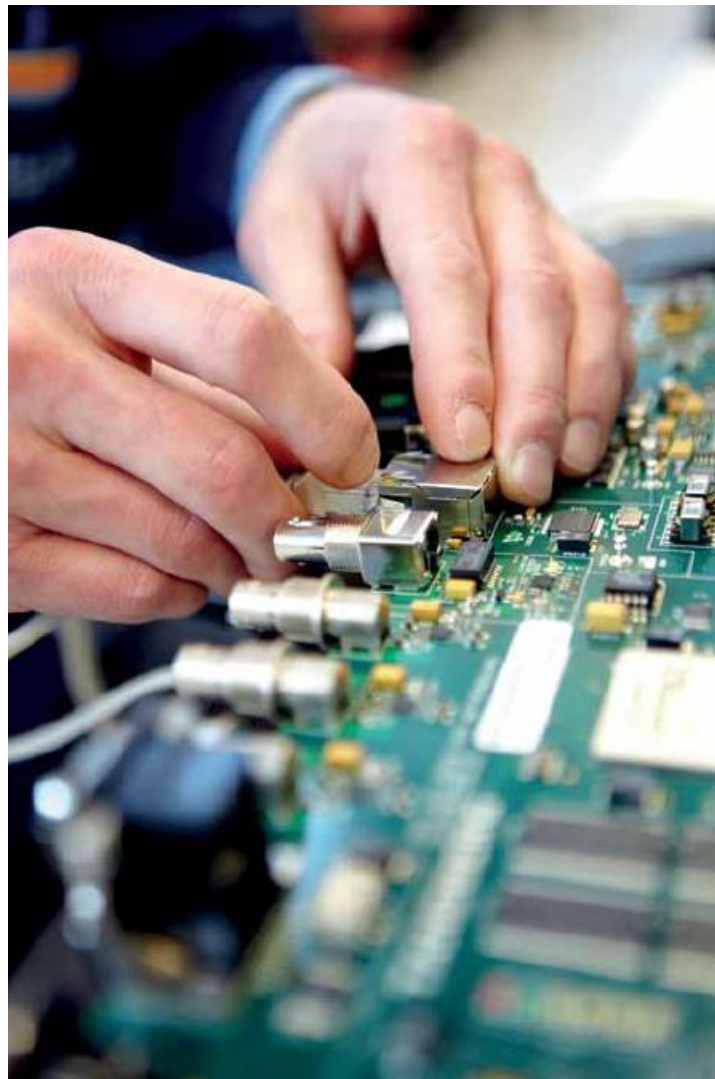

HAPRO ELECTRONICS AS

RETNINGSLINJER FOR ETISK HANDEL

Hapro Electronics AS (Hapro) jobber for å fremme gode arbeids- og miljøforhold i våre leverandørkjeder. Dette ønsker vi å gjøre i nært samarbeid med våre leverandører. Retningslinjene dekker grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø.

Leverandører og underleverandører

Våre leverandører skal levere varer og tjenester som er produsert i overensstemmelse med retningslinjene for etisk handel. Retningslinjene gjelder alle leverandører (og underleverandører) som bidrar til Hapros produkter og andre bedriftsrelaterte aktiviteter.

Etterlevelse

Hapro krever at leverandør, og dens underleverandører, etterlever retningslinjene. På oppfordring må leverandør kunne dokumentere at retningslinjene etterleves. Det kan gjøres ved egenerklæring, oppfølgingssamtaler og/eller kartlegging av arbeidsforholdene på produksjonssted. Dersom Hapro ønsker å kartlegge underleverandører, plikter leverandør å oppgi navn og kontaktopplysninger på denne.

Informasjonsplikt

Det er leverandørs ansvar å sikre at dens ansatte og underleverandører er informert om og etterfølger retningslinjene.

Konsekvenser av overtredelse

Ved brudd på retningslinjene skal leverandør lage en plan for utbedring av manglene. Plan for utbedring skal forelegges Hapro for vurdering. Utbedring skal skje innen rimelig tid.

Heving av kontrakt vil kunne forekomme dersom leverandør ikke viser vilje til å rette opp i forholdene.

- 1.1. Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.
 - 1.2. Arbeidere skal ikke måtte levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver og skal fritt kunne avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.
- 2. BARNEARBEID**
- 2.1. Minstealder for arbeidere skal ikke være mindre enn 15 år og i tråd med
 - i) nasjonal minstealder for ansettelse, eller;
 - ii) minstealder for obligatorisk skolegang,
 med høyeste alder av disse som gjeldende. Dersom lokal minstealder er satt til 14 år kan dette aksepteres.
 - 2.2. Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som er til skade for deres helse, sikkerhet eller moral, inkludert nattarbeid.
- 3. DISKRIMINERING**
- 3.1. Det skal ikke forekomme diskriminering når det gjelder ansettelse, avlønning, opplæring, forfremmelse, oppsigelse eller pensjonering basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, sivil status, seksuell legning, fagforeningsarbeid eller politisk tilhørighet.
 - 3.2. Det skal etableres vern mot seksuelt påtrengende, truende, fornærmende eller utnyttende adferd og mot diskriminering eller oppsigelse på usaklig grunnlag, f.eks. ekteskap, graviditet, foreldrestand eller status som HIV-smittet.
 - 3.3. Fysisk mishandling eller avstraffelse, eller trussel om fysisk mishandling er forbudt. Det samme gjelder seksuelt eller annet misbruk og andre former for ydmykelser.
- 4. KORRUPSJON**
- 4.1. Alle former for bestikkelser er uakseptabelt, så som bruk av alternative kanaler for å sikre illegitime private eller arbeidsrelaterte fordeler til kunder, agenter, kontraktører, leverandører eller deres tilsatte samt offentlige tjenestemenn/-kvinner.
- 5. FAGORGANISERING OG KOLLEKTIVE FORHANDLINGER**
- 5.1. Arbeidere skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget ønske, og til å forhandle kollektivt. Arbeidsgiver skal ikke blande seg inn i, hindre eller motarbeide fagorganisering eller kollektive forhandlinger.
 - 5.2. Fagforeningsrepresentanter skal ikke diskrimineres eller hindres i å utføre sitt fagforeningsarbeid.
- 6. ARBEIDSTID**
- 6.1. Arbeidstiden skal være i tråd med nasjonale lover eller bransjestandard, og ikke overstige arbeidstid i samsvar med gjeldende internasjonale konvensjoner. Normal arbeidstid per uke skal vanligvis ikke overstige 48 timer.
 - 6.2. Arbeidere skal ha minst én fridag per 7 dager.
- 7. LØNN**
- 7.1. Lønn til arbeidere for en normal arbeidsuke skal minst være i tråd med nasjonale minstelønnsbestemmelser eller bransjestandard, den høyeste gjelder.
 - 7.2. Lønnsforhold og utbetaling av lønn skal være skriftlig avtalefestet før arbeidet påbegynnes.
- 8. REGULÆRE ANSETTELSE**
- 8.1. Forpliktelser overfor arbeidere, i tråd med internasjonale konvensjoner, nasjonale lover og regler om regulære ansettelser skal ikke omgås gjennom bruk av korttidsengasjementer (som bruk av kontraktsarbeidere, løsarbeidere og dagarbeidere), underkontraktører eller andre arbeidsrelasjoner.
 - 8.2. Alle arbeidere har krav på arbeidskontrakt på et språk de forstår.
- 9. HELSE, MILJØ OG SIKKERHET**
- 9.1. Det skal arbeides for å sikre arbeidere et sikkert og sunt arbeidsmiljø. Farlige kjemikalier og andre stoffer skal håndteres forsvarlig. Nødvendige tiltak skal iverksettes for å forhindre og minimere ulykker og helseskader som resultat av, eller relatert til, forhold på arbeidsplassen.
- 10. MILJØ**
- 10.1. Tiltak for å redusere negative effekter på helse og miljø i hele verdikjeden skal gjennomføres ved å minimere utslipp, fremme effektiv og bærekraftig ressursbruk (inkludert energi og vann) og minimere drivhusgassutslipp i produksjon og transport.
 - 10.2. Transport skal skje i henhold til gjeldende trafikk- og transportlovgivning i det landet transporten foregår.
 - 10.3. Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal overholdes og relevante utslippstillatelser skal innhentes.